

Шарпацька Наталія

викладач спеціальних дисциплін агроінженерного відділення

Новоушицький коледж ПДАТУ

Нова Ушиця, Україна

Немова Тетяна

канд. вет. наук, доцент кафедри

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Київ, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ КОЗІВНИЦТВА В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Козівництво – перспективна галузь сільського господарства в Україні, яка на сучасному етапі проходить своє становлення. За інформацією Державного комітету статистики України, на 1 січня 2019 року офіційно зареєстровано 1269 тис. голів овець і кіз. Із них близько 85 % поголів'я зосереджено в господарствах індивідуальної власності і лише 15 % - у сільськогосподарських підприємствах. Слід зазначити, що в останні роки спостерігається тенденція до збільшення чисельності кіз в усіх категоріях господарств [1].

Кіз утримують на всій території України, найбільше зокрема у Одеській (318,8 тис. гол.), Закарпатській (135,1 тис. гол.), Харківській (71,0 тис. гол.) та Дніпропетровській (57,4 тис. гол.) областях. Проте переважна кількість сільськогосподарських господарств з розведення кіз зосереджена у Київській області [1].

За словами голови Громадської спілки «Вівчарство та козівництво України» Мар'яна Троцького, на даний час збільшується кількість ферм - племінних репродукторів. Офіційно функціонують фермерські господарства «Англо-Нубійські кози», СК «Добриня», ФГ «Козиний двір», «Тетяна 2011», «Золота коза» та інші. Проте більшість племрепродукторів розраховані на потреби внутрішнього ринку. Хоча рентабельність галузі перевищує 100 % передусім через порівняно просту технологічну схему вирощування та утримання кіз і високі ціни на продукцію, адже ринок збуту доволі великий [3].

За інформацією ДП «Агентства з ідентифікації і реєстрації тварин», станом на 1 лютого 2019 в Єдиному Державному Реєстрі проідентифікованих та зареєстрованих тварин, офіційно зареєстровано 464513 племінних овець і кіз [2].

Найбільш цінною в Україні вважається зааненська порода, перевагами якої є невибагливість до кліматичних умов, плодючість та висока молочність (600-1200 кг молока на рік на 1 голову). Водночас, поруч із розведенням кіз зааненської породи, з'явилися господарства, які спеціалізуються на розведенні англо-нубійської та альпійської породи кіз [4]. Слід зазначити, що великим попитом користуються технології виробництва органічної продукції, в т.ч. на основі козиного молока та продукції його переробки.

Молоко кози має високу біологічну цінність і за складом дещо відрізняється від коров'ячого. У козиному молоці (у всі пори року, окрім, літнього періоду), в порівнянні з аналогічними показниками коров'ячого молока, знаходиться більш високий вміст масової частки жиру, білку, сухих речовин і сухого знежиреного залишку, за винятком показника кислотності і вмісту молочного цукру. Окрім того, воно багате на незамінні амінокислоти, кальцій, фосфор, кобальт, вітаміни А, В, С і Д. [6].

З козиного молока виготовляють сири (рокфор, швейцарський, курт, бринзу та

інші), масло, молочнокислі продукти (айран, мацоні, кисле молоко, йогурти, ряжанку тощо). Такий широкий спектр продукції обумовлений розширення ринку збуту молочної продукції козівництва: діти з алергією на коров'яче молоко, хворі шлунково-кишковими захворюваннями, люди, що притримуються здорового харчування тощо [5].

Слід зазначити, що у світовій практиці також простежується тенденція заміни коров'ячого молока на козине, особливо для виробництва дитячого, лікувального харчування й виробництва найцінніших сортів сиру [7].

Таким чином, у зв'язку із розширенням у світі попиту на якісні органічні продукти харчування, в т.ч. козиного походження, козівництво в Україні має усі тенденції до активного розвитку і функціонування галузі. Розробка і впровадження національних стандартів щодо якості козиного молока та продукції її переробки, а також законодавче врегулювання племінного ведення галузі, сприятиме підвищенню рентабельності виробництва козиного молока та ведення племінного скотарства.

Список використаних джерел

1. Державний комітет статистики України. Ukrainestistics. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Агентство з ідентифікації і реєстрації тварин. URL: <https://www.agro-id.gov.ua/pro-agentstvo/publicna-informaciya/>
3. Оксана Сидоренко. В Україні стрімко зростає інтерес до козівництва. *Україна молода*. Вип. № 121. від. 10.10.2017.
4. Немова Т.В., Цвіліховський М.І. Мінеральне забезпечення як фактор виникнення метаболічних порушень у молочних кіз. *Науковий вісник Національного аграрного університету*. 2008. Вип. 127. С. 215-218.
5. Сербіна В. Козівництво – перспективна галузь тваринництва України. *Тваринництво України*. 2012. № 8. С. 20-23.
6. Васильєва О.О., Бондаренко О.М. Аспекти розвитку козівництва як сучасного напрямку екологічного виробництва у тваринницькій галузі. *Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету*. № 3 (45). 2017. С. 60-63
7. Сокол О. Розвиток козівництва у світі. *Тваринництво України*. 2003. № 6. С. 6-7.

